

UNIVERZITET U BEOGRADU
SAOBRAĆAJNI FAKULTET

Bojana MIRKOVIĆ • Vojin TOŠIĆ

VAZDUHOPLOVNA PRISTANIŠTA II

– II dopunjeno i izmenjeno izdanje –

BEOGRAD
2019.

Bojana Mirković, Vojin Tošić
VAZDUHOPLOVNA PRISTANIŠTA II
II dopunjeno i izmenjeno izdanje

Recenzenti: dr Obrad Babić
dr Stanislav Pavlin
Za izdavača: dekan, dr Nebojša Bojović
Glavni i odgovorni urednik: dr Marijana Petrović
Tehnički urednik: Gordana Marjanović
Korice: Predrag S. Zdravković
Izdavač: Univerzitet u Beogradu – Saobraćajni fakultet,
Vojvode Stepe 305; telefon: 3976–017;
fax: 3096–704; <http://www.sf.bg.ac.rs>
Priprema: Izdavačka delatnost Saobraćajnog fakulteta
telefon: 3091–344; e-mail:
izdavacka_delatnost@sf.bg.ac.rs
Štampa: Pekograf d.o.o., 11080 Zemun, Vojni put 258/d
telefon/fax: 3149–166; e-mail: pekograf@sbb.rs
<http://www.pekograf.com>
Tiraž: 150 primeraka

ISBN 978–86–7395–405–9

Na osnovu odluke Uređivačkog odbora Saobraćajnog fakulteta Univerziteta u Beogradu broj 620/2 od 27. juna 2019. godine, odobrava se za upotrebu u nastavi kao osnovni udžbenik za predmet "Vazduhoplovna pristaništa II"

CIP – КАТАЛОГИЗАЦИЈА У ПУБЛИКАЦИЈИ
Народна библиотека Србије, Београд

656.71(075.8)
625.717(075.8)

МИРКОВИЋ, Бојана, 1980-

Vazduhoplovna pristaništa II / Bojana Mirković, Vojin Tošić. - 2., dopunjeno i izmenjeno izd. - Beograd : Univerzitet, Saobraćajni fakultet, 2019 (Zemun : Pekograf). - 276 str. : ilustr. ; 25 cm

Tiraž 150. - Beleška o autorima: str. [277]. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svako poglavlje.

ISBN 978-86-7395-405-9

1. Тошић, Војин, 1946- [аутор]
а) Аеродроми

COBISS.SR-ID 279344140

PREDGOVOR

Knjiga Vazduhoplovna pristaništa II je udžbenik za istoimeni predmet na osnovnim akademskim studijama Saobraćajnog fakulteta i namenjena je prvenstveno studentima. Knjiga predstavlja nastavak gradiva iz ove oblasti koje je sadržano u knjizi Vazduhoplovna pristaništa I.

Sadržaj u potpunosti odgovara nastavi na predmetu Vazduhoplovna pristaništa II. Poglavlja I-IX su ažurirana i dopunjena. Poglavlje X je novo poglavlje u udžbeniku i pokriva oblast sertifikacije i operativne spremnosti aerodroma. Tema poglavlje X iz prvog izdanja (uvod u ekonomiku aerodroma) je sada deo udžbenika iz predmeta Uvod u ekonomiku infrastrukture vazdušnog saobraćaja.

Autori zahvaljuju recenzentima na izuzetnom trudu i korisnim primedbama na rukopis. Posebnu zahvalnost autori duguju Feđi Netjasovu čije su stručne i lektorske intervencije unapredile tekst udžbenika. Autori takođe zahvaljuju na korisnim komentarima Martinu Đovčošu – za poglavlje VIII u prvom izdanju i Predragu Sekuliću – za poglavlje IX u prvom izdanju i poglavlje X u ovom izdanju udžbenika.

Beograd, jun 2019.

SADRŽAJ

U V O D	9
I PRISTANIŠNI KOMPLEKS	11
Podela kompleksa prema korisnicima	11
Struktura kompleksa	13
Veze terminala sa drugim terminalom/satelitom, sa avionom i opslužnim područjem	17
Tipovi kompleksa	28
Reference	37
II PRISTANIŠNE PLATFORME	39
Parking pozicije za avione	39
Rulne staze na platformi	46
Servisne saobraćajnice.....	49
Prostor za parkiranje opreme i vozila	50
Dimenzionisanje platforme.....	53
Određivanje veličine parking pozicije	53
Određivanje broja parking pozicija.....	59
Fleksibilna konfiguracija platforme.....	62
Operativna ograničenja u korišćenju platforme.....	63
Reference	68
III PRIHVAT I OTPREMA AVIONA NA PLATFORMI	69
Aktivnosti pri opsluzi aviona.....	69
Oprema	75
Metod za određivanje vremena opsluge	86

Deregulacija prihvata i otpreme.....	88
Reference	91
IV KAPACITET PRISTANIŠNE PLATFORME	93
Modeli za procenu kapaciteta platforme.....	94
Reference	100
V KRETANJE VOZILA NA AERODROMU	101
Osnovni uslovi za vozače i vozila	103
pravo prvenstva.....	105
Kretanje vozila na platformi	107
Reference	111
VI OBELEŽAVANJE PLATFORME.....	113
Rulne staze na platformi	113
Parking pozicije	117
Oznake za vozila i opremu	127
Svetlosno obeležavanje na platformi	133
Reference	136
VII PUTNIČKA PRISTANIŠNA ZGRADA	137
Tokovi putnika i prtljaga	138
Prognoza saobraćaja – zahteva za prevozom.....	141
Primarne aktivnosti – Odlazak.....	142
Primarne aktivnosti – Dolazak.....	156
Sekundarne aktivnosti.....	162
Službene prostorije	162
Kretanja putnika unutar pristanišne zgrade	163
Veza sa ostalim vidovima prevoza	163
Informacioni sistemi	165
Model bloka opsluživanja šalterskog tipa.....	168
IATA nivo usluge	172
Opaženi nivo usluge od strane putnika.....	177
Reference	178

VIII SPASILAČKO VATROGASNA SLUŽBA.....	181
Osnovni principi spasavanja iz zapaljenog aviona	182
Kategorija aerodroma	184
Sredstva za gašenje požara	185
Vozila službe	189
Osoblje službe.....	192
Stanica službe	195
Aerodromska infrastruktura.....	197
Organizacija akcije spasavanja	198
Reference	203
IX STANJE POVRŠINA KOLOVOZA.....	205
Voda, lapavica, sneg i led na površinama za kretanje	205
Ravnost površine kolovoza.....	208
Hrapavost površine kolovoza	209
Merenje i saopštavanje koeficijenta trenja.....	212
Osposobljavanje površina za kretanje prekrivenih snegom i ledom.....	216
Uklanjanje naslaga gume sa poletno-sletne staze	220
Strani predmeti na površinama za kretanje.....	221
Reference	223
X SERTIFIKACIJA I OPERATIVNA SPREMNOST.....	225
Osnova za sertifikaciju aerodroma	225
Sertifikacija aerodroma u Evropskoj Uniji	227
Aerodromski priručnik.....	232
Operativna spremnost novog aerodroma	233
Održavanje operativne spremnosti.....	236
Reference	243
PRILOZI	247
Prilog 1 – Zaštita od mlaza	247
Prilog 2 – Znaci za navođenje aviona od strane parkera	249
Prilog 3 – FAA kategorije aviona i predstavnici	254
Prilog 4 – Prihvat i otprema aviona B717-200	255

Prilog 5 – Dimenzije opreme za prihvat i otpremu.....	257
Prilog 6 – IATA A-F nivo usluge	261
Prilog 7 – ACI anketa iskustva putnika	264
Prilog 8 – PRIMER AkcijE spasavanja	265
Prilog 9 – Uređji za merenje koeficijenta trenja	267
Prilog 10 – Oprema za uklanjanje snega	272
Prilog 11 – Oštećenja delova aviona usled udara ptica.....	275
BELEŠKA O AUTORIMA	279